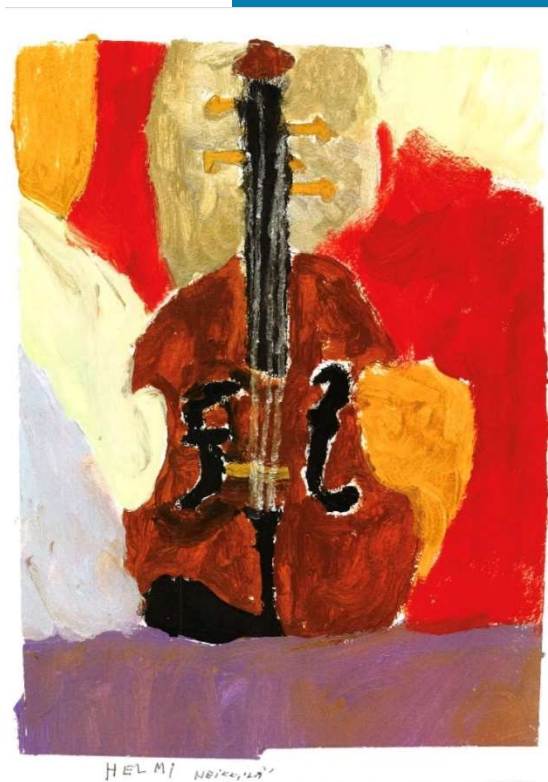

Kotkan
Seudun
Musiikkiopisto

2023

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma

HELMI HEIKILÄ

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINTA-AJATUS.....	5
2.	ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS	5
3.	OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT	5
4.	TOIMINTAKULTTUURI.....	6
5.	VARHAISIÄN MUSIIKINOPETUS JA VALMENNUS.....	6
5.1.	Varhaisiän musiikinopetus.....	6
5.2.	Valmennus	7
6.	KLASSISEN MUSIIKIN OPINNOT.....	8
6.1.	Perusopinnot	8
6.2.	Syventävät opinnot	9
6.3.	Sisällöt ja työtavat	9
7.	RYTMIMUSIIKIN OPINNOT	11
7.1.	Yleiskuvaus.....	11
7.2.	Tavoitteet.....	11
7.3.	Käytännön toteutus.....	11
7.4.	Rytmimusiikin perusopinnot.....	12
7.5.	Rytmimusiikin syventävät opinnot	12
7.6.	Rytmimusiikin arviointi.....	13
8.	Musiikkiteatterilinja - musiikkiteatterilaulu pääaineena	14
8.1.	OPINTOJEN RAKENNE JA LAAJUUS.....	14
	PERUSOPINNOT 1.....	15
	PERUSOPINNOT 2.....	15
	PERUSOPINNOT 3.....	15
	SYVENTÄVÄT OPINNOT.....	15
8.2.	TAVOITTEET	16
8.3.	OSAAMISEN OSOITTAMINEN JA TASOLTA TOISELLE SIIRTYMINEN	16
8.4.	PERUSOPINNOT 1	16
8.4.1.	TAVOITTEET JA SISÄLLÖT	16
8.5.	PERUSOPINNOT 2.....	17
	TAVOITTEET JA SISÄLLÖT	18
8.6.	perusopinnot 3	19
	TAVOITTEET JA SISÄLLÖT	19
8.7.	SYVENTÄVÄT OPINNOT.....	20
	TAVOITTEET JA SISÄLLÖT	20

Lopputyö – Oma laulukonsertti	22
8.8. ARVIOINTI	22
8.8.1. arvioinnin tehtävä	22
8.8.2. Arvioinnin kohteet	23
8.8.3. arviointiasteikko	23
8.8.4. arvioinnin koonti	23
8. AIKUISTEN MUSIIKINOPETUS JA AVOIN OSASTO	24
8.1. Aikuisten musiikinopetus	24
8.2. Avoin osasto	24
9. OPPIMISEN ARVIOINTI.....	24
9.1. Arvioinnin tehtävä	24
9.2. Arvioinnin kohteet	24
9.3. Arviointiasteikko	25
9.4. Arviointilautakunnat ja -kriteerit	25
9.4.1. Esittäminen ja ilmaiseminen	26
9.4.2. Oppimaan oppiminen ja harjoittelu	26
9.4.3. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen	27
9.4.4. Säveltäminen ja improvisointi.....	28
9.5. Syventävien opintojen kirjallisen lopputyön arviointi	29
9.6. Todistuksen sisältö	30
9.7. Aikaisempien opintojen hyväksilukeminen.....	30
10. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	31
11. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET	31
12. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA	31
13. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN	32

KOTKAN SEUDUN MUSIIKKIOPISTON OPETUSSUUNNITELMA

MUSIIKIN SYVENTÄVÄT OPINNOT

MUSIIKIN PERUSOPINNOT

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

LOPPUTYÖ

YHTEISMUSIIKKI

VALINNAISET OPINNOT

MUSIIKIN HAAMOTTAMINEN

INSTRUMENTTIOPINNOT

SOITINKARUSELLI

SOITINVALMENNUS

MUSIIKKILEIKKIKOULU

Kotkan
Seudun
Musiikkiopisto

LAAJAN OPPIMÄÄRÄN PÄÄTTÖDISTUS

PERUSOPINTOJEN PÄÄTTÖDISTUS

1. TOIMINTA-AJATUS

Kotkan seudun musiikkiopiston toiminnan tarkoituksena on antaa laadukasta musiikin opetusta ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Haluamme edistää hyvän musiikkisuhteen syntymistä ja luoda edellytykset musiikin elämänikäiselle harrastamiselle.

Musiikkiopisto luo puitteet musiikin pitkäjänteiselle, päämäärätietoiselle ja omien kiinnostuksen kohteiden mukaiselle opiskelulle. Innostavalla ja ammattitaitoisella ohjauksella pyrimme edistämään oppilaan henkistä kasvua ja persoonallisuuden vahvistumista. Korkeatasoinen opetus mahdollistaa sekä monipuolisen musiikin harrastamisen että siirtymisen alan ammattiopintoihin.

Musiikkiopisto haluaa myös olla mukana kehittämässä toiminta-alueensa musiikki- ja taidekulttuuria yhteistyössä lähialueen toimijoiden sekä muiden musiikkioppilaitosten kanssa.

Kotkan seudun musiikkiopistolla on Opetusministeriön lupa musiikin laajan oppimäärän opettamiseen Kotkan, Haminan, Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän kuntien alueella.

2. ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS

Musiikkiopiston toiminta perustuu yhteiseen arvopohjaan, jossa korostuvat yhdenvertaisuus, tasa-arvo, avoimuus, luottamus, hyvä vuorovaikutus, rakkaus musiikkiin sekä kunnioitus itseä ja toisia kohtaan.

Perustamme opetuksemme oppimiskäsitykseen, jossa oppilas on aktiivinen toimija. Oppilasta kannustetaan asettamaan itselleen merkityksellisiä tavoitteita ja toimimaan niiden saavuttamiseksi sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset kokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista. Olennaista on myös harjoittelemaan oppiminen sekä oman osaamisen arviointi.

Opettaja ja oppilas ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään. Opettajan roolissa korostuu erilaisten oppijoiden vahvuuksien tukeminen, ohjaus tavoitteiden asettamisessa ja oppimisen luotsaaminen päämäärää kohti. Opettajan tehtävänä on myös oppimisprosessin arvioiminen monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen keinoin.

3. OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan työtiloja, paikkoja, yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että musiikkiopiston oppimisympäristöt ovat fyysisesti, psyykkisesti sekä sosiaalisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Työtavoista ensisijaisena ovat henkilökohtaisena opetuksena annettavat viikoittaiset soitto- tai laulutunnit, joiden ajankohta sovitaan yhdessä huoltajan, oppilaan ja opettajan kesken. Tämän

lisäksi opettaja ohjaa oppilasta musiikin hahmotusaineisiin, yhteismusiikkiin sekä tarjolla oleviin valinnaisiin opintoihin sen mukaan, mikä parhaiten tukee oppilaan edistymistä ja hänen omia kiinnostuksen kohteitaan. Yhteismusiikkiin osallistuminen sekä musiikin hahmotusaineet (muha) kuuluvat olennaisena osana musiikin laajan oppimäärän opintoihin kaikille perus- ja syventävien opintojen suorittajille.

Oppiminen koostuu opintokokonaisuuksista, joiden systemaattinen läpi käyminen opettajan johdolla takaavat monipuolisen ja laajan osaamisen musiikin tiedoissa ja taidoissa. Kaikkien edellä mainittujen opintojen sisällöt kuvataan soitinkohtaisissa tavoitetauluissa, jotka auttavat oppilasta ja huoltajaa seuraamaan opintojen etenemistä. Tavoitetaulut ovat näkyvissä oppilaan Eepos-portaalissa. Opiskelu on tavoitteellista ja tähtää päättötodistuksiin. Esiintymiset ovat osa opiskelua.

4. TOIMINTAKULTTUURI

Kotkan seudun musiikkiopiston toiminta on kaikille yhteisönsä jäsenille tasapuolista ja yhdenvertaista. Laadittujen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien toteumista seurataan säännöllisesti. Linkit tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmiin löydät kotisivuiltamme **ksmo.fi**.

Teemme jatkuvasti töitä sen puolesta, että toimintatapamme edistävät kestävän arvoperustan ja oppilaslähtöisen oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteutumista. Tavoitteenamme on antaa oppilaalle kokemus aidosta kohtaamisesta, kunnioittavasta vuorovaikutuksesta, osallisuudesta ja korkeasta opetuksen laadusta. Jokainen saa olla oma itsensä ja tuntee kuuluvansa joukkoon!

Arjen valinnoissa ja toiminnassa otamme huomioon kestävän elämäntavan toimintamallit sekä kulttuurisen monimuotoisuuden tuomat rikkaudet. Kannamme vastuumme myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen, kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemisen, noudattamisessa.

Toimintakulttuuri muokkautuu ja elää ajassa, tämän päivän tarpeisiin mukautuen. Aktiivisella opettajien, oppilaiden ja huoltajien välisellä vuorovaikutuksella pyrimme jatkuvasti kehittämään toimintatapojamme. Toiminnan kehittämiseksi toteutamme myös säännöllistä sisäistä itsearviointia ja aika-ajoin mittavampia palautekyselyitä opistomme oppilaille ja heidän perheilleen.

5. VARHAISIÄN MUSIIKINOPETUS JA VALMENNUS

5.1. VARHAISIÄN MUSIIKINOPETUS

Varhaisiän musiikinopetuksen eli muskarin tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Opetuksen perustana on varhaisiän musiikinopetuksen opetussuunnitelma, joka löytyy kotisivuiltamme *muskarit* - osiosta. Opetus

on ryhmäopetusta, jossa leikinomaisin keinoin edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja musiikillisia oppimisvalmiuksia. Opetus on tarkoitettu pääasiassa alle kouluikäisille lapsille.

5.2. VALMENNUS

Soitin- ja lauluvalmennuksen tarkoituksena on antaa oppilaalle tarvittavia valmiuksia ennen varsinaisten perusopintojen alkua. Opetus voi olla ryhmä- tai yksilöopetusta. Soitinvalmennus on tarkoitettu yleensä alle 10-vuotiaille, lauluvalmennus n. 10–13-vuotiaille oppilaille. Opiskeluaika on enintään 2 lukuvuotta. Valmennusopintojen jälkeen on mahdollista hakeutua laajan oppimäärän opintoihin.

6. KLASSISEN MUSIIKIN OPINNOT

6.1. PERUSOPINNOT

Perusopintojen tavoitteena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Oman instrumentin kautta pyritään kehittämään oppilaan perustaitoja harjoittelussa, musiikin hahmottamisessa, kuuntelemisessa, historiatietoisuudessa, musiikin ilmaisussa ja esittämisessä sekä improvisoinnissa ja säveltämisessä. Perusopinnot koostuvat opintokokonaisuuksista (tasot 1–4), joissa em. tavoitteet yhdistyvät musiikin hahmotusaineiden (muha), yhteismusiikin, valinnaisaineiden sekä soitinkohtaisten tavoitteiden kanssa. Soitinkohtaiset tavoitteet on yksilöity tavoitetauluissa oppilaan Eepos-portaalissa.

Oppilas voi osallistua valinnaisaineiden opintoihin koko opintojensa ajan. Koko lukuvuoden ajan jatkuvat yhteismusiikkiopinnot kerryttävät oppilaiden valinnaisaineita 10 op/ lukuvuosi. Vastaavasti yhden lukukauden mittaiset yhteismusiikkiopinnot kerryttävät valinnaisaineita 5 op/ lukukausi. Sivuinstrumenttiopinnoilla voi kerryttää valinnaisia opintoja seuraavasti: 30 minuutin soitto tunti 25 op/ lukuvuosi ja 45 minuutin soitto tunti 40 op/ lukuvuosi.

Tason 4 suoritukseen mennessä on oppilaalla oltava tehtynä valinnaisia opintoja 40 op:n verran.

Perusopintojen laajuus 800 op tarkoittaa keskimäärin 9–10 lukuvuoden opintoja. Perusopintojen päätyttyä oppilas saa todistuksen suoritetuista opinnoista.

Perusopinnot jakautuvat neljään (4) tasoon. Tasot koostuvat useasta osa-alueesta, joiden laajuudet on määritelty seuraavasti:

TASO 1 150 op: solistinen aine 80 op, musiikin hahmotus 50 op, yhteismusiikki 20 op

TASO 2 190 op: solistinen pääaine 90 op, muha 50 op, yhteismusiikki 50 op

TASO 3 190 op: solistinen pääaine 90 op, muha 50 op, yhteismusiikki 50 op

TASO 4 230 op: solistinen pääaine 105 op, muha 75 op, yhteismusiikki 50 op

VALINNAISET OPINNOT 40 op suoritettu tasoilla 1-4

6.2. SYVENTÄVÄT OPINNOT

Syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa ja painottaa opintojaan omien tavoitteidensa suuntaisesti oppilaitoksen tarjonnan pohjalta. Opinnot tähtäävät lopputyöhön, jossa oppilaan musiikillinen osaaminen tulee mahdollisimman monipuolisesti ilmi. Opintojen keskeisenä tavoitteena on syventää perusopetuksessa hankittuja tietoja ja taitoja. Lisäksi tavoitteena on musiikillisten yhteistyötaitojen kehittäminen sekä luovan ajattelun ja kulttuurisen ymmärryksen syventäminen. Syventävien opintojen laajuus (500 op) tarkoittaa keskimäärin 4 lukuvuoden opintoja. Syventävät opinnot ja niiden suoritustapa suunnitellaan yhdessä oppilaan, opettajan ja apulaisrehtorin kanssa

Syventävissä opinnoissa kaikki suorittavat lisäopintoja omassa instrumentissaan sekä musiikin hahmotusaineissa (taso 5). Toinen puoli opinnoista (taso 6) perustuu valinnaisuuteen, ja sen painopisteitä voivat olla:

- A) taiteellinen syventyminen omaan instrumenttiin,
- B) yhteismusiikki,
- C) yhteen aikakauteen, tyyliin tai säveltäjään tutustuminen tai
- D) vapaa säestys (sointusoittimissa)

Opintojen lopuksi oppilas saa todistuksen suoritetuista opinnoista.

TASO 5 250 op: solistinen pääaine 105 op, muha 75 op, yhteismusiikki 50 op, valinnaiset 20 op

TASO 6 250 op: lopputyötä tukevat opinnot 125 op, lopputyö 125 op

6.3. SISÄLLÖT JA TYÖTAVAT

Solististen aineopintojen opintokokonaisuuden sisältöihin kuuluvat oikea soittimen käsittely, harjoittelutaidot, soittotekniikka, esiintymiset, musiikin hahmottaminen ja kuunteleminen, ohjelmiston kartuttaminen sekä pienimuotoinen improvisointi ja säveltäminen. Työtapoja ovat mm. yksityistunnit, ryhmätunnit, yhteissoitto, matineat ja konsertit.

Musiikin hahmotusaineiden sisältöä ovat melodian ja rytmin hahmottaminen, intervallit, sävellajit, nuotinnus, soinnutus, säveltapailu, harmonioiden ja muotojen hahmottaminen, musiikin historia ja musiikin kuuntelu. Työtapoina ovat mm. asioihin perehtyminen oman ohjelmiston kautta soitto- ja laulutunneilla, saman ohjelmiston läpikäynti musiikin hahmotus - tunneilla, ryhmätyöt, työpajat, yhteissoitto, musiikin kuunteleminen äänitteiltä, konserteissa käynti sekä teknologian hyödyntäminen (esim. iPad-sovellukset)

Yhteismusiikin painotus ja sisältö vaihtelee pääaineen mukaan. Orkesterisoittimien soittajille (puhaltimet ja jouset) on luontaista ja tärkeää osallistua orkesterisoittoon läpi opintojen. Muille soittimille ja laululle yhteismusiikkivaihtoehtoja ovat nelikätissoitto (pianistit), duot, triot, ym. pienkoonpanot, laulu yhtyeet, kuoro sekä erilaiset työpajat ja projektit.

Instrumenttiaineiden opiskeluun Kotkan seudun musiikkiopistossa kuuluu olennaisena osana säästystunneille osallistuminen. Säästystä antavat musiikkiopiston säästäjät ja sen määrä riippuu opettajakohtaisesta, oppilasmäärään sidotusta kiintiöstä sekä oppilaan erityistarpeesta. Sen määrittelevät yhteistyössä oppilaan opettaja, säästäjä ja rehtori.

Edellä mainittujen kaikille yhteisten sisältöjen lisäksi jokaisella oppilaalla on mahdollisuus suorittaa valinnaisia opintokokonaisuuksia lukuvuosien tarjonnan mukaan. Näitä ovat mm. työpajat, projektit, mestarikurssit, tutustuminen toiseen instrumenttiin, tutustuminen orkesterin- tai kuoronjohtoon, muusikon ergonomia, konserteissa käynti (konserttipassi), esiintymisvalmennus jne. Valinnaisia opintoja voi suorittaa koko opintojen ajan. Sivuvainetta voi hakea, kun oppilas on suorittanut tason 2 opinnot.

7. RYTMIMUSIIKIN OPINNOT

7.1. YLEISKUVAUS

Rytminmusiikin OPS on kaikille rytmimusiikin instrumenteille eli pop/jazz-laululle, sähkökitaralle, sähköbassolle, rummuille ja koskettimille sekä musiikin hahmotusaineille yhteinen opetuksen runko. Se takaa kaikille instrumenteille vastaavan ja yhteneväisen kokonaisuuden. Opetus sitoo instrumentin opiskelun ja musiikin teorian yhteen. Keskiössä on oppilaslähtöisyys, jossa oppilaalla on paljon vapautta tehdä omia valintojaan ja edetä omaa polkuaan. Heti alusta musiikin nuotintaminen (transkriptiot), sovittaminen ja säveltäminen ovat keskeisessä asemassa. Oppilaan eteneminen, harjoittelu ja esiintymiset suunnitellaan yhdessä opettajan kanssa. Tärkeitä on soiva kuva eli se, miltä oppilaan soitto kuulostaa.

7.2. TAVOITTEET

Lähtökohtana on huomioida oppilaan omat päämäärät ja mielenkiinnon kohteet ja näin taata innostava ja tasokas opetus. Lähtökohtana on opettaa laajasti rytmimusiikin eri tyylejä, ja toisaalta mahdollistaa oppilaalle myös erikoistuminen jollekin alueelle hänen niin halutessaan. Tavoitteena on, että oppilaat oppivat opetuksen kohteena olevat asiat syvällisesti, eri musiikkityylien ohjelmiston läpi käymisen kautta.

7.3. KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Opetussisällöt on jaettu kokonaisuuksiin, joista jokainen sisältää tietyn musiikkityylin tai tyylien opiskelua. Näihin on myös yhdistetty kyseisiin tyyliin leimallisesti liittyviä musiikillisia ilmiöitä, joita opiskellaan sekä soittotunnilla että hahmotusaineiden tunneilla. Kuhunkin kokonaisuuteen sisältyy kahdeksan kappaleen ohjelmisto, joka rakennetaan oppilaan ja opettajan yhteistyönä.

Jokaisen kokonaisuuden päättötyönä on esiintyminen, jossa arvioidaan oppilaan osaaminen soivan kuvan perusteella. Lukukauden alussa oppilas ja opettaja käyvät läpi tulevan lukukauden ohjelman ja asettavat tavoitteet (esim. harjoittelutavoite 15 min. 5 päivänä viikossa).

Rytmimusiikissa opintoihin liittyy kiinteästi bändisoitto opiston omissa bändeissä. On myös mahdollista osallistua Kotka Big Bandiin ja erilaisiin projekteihin.

7.4. RYTMIMUSIIKIN PERUSOPINNOT

Perusopinnot koostuvat viidestä (5) opintokokonaisuudesta, joissa keskitytään rytmimusiikin eri tyyliinlajeihin. Jokaisen kokonaisuuden laajuus on 160 op, jolloin perusopinnot yhteensä tarkoittavat 800 op laajuisia opintoja. Opintokokonaisuudet voi suorittaa omavalintaisessa järjestyksessä, tai seuraavassa ehdotetussa järjestyksessä:

1. Beat (Rock, Pop, Iskelmä, Heavy)
2. Blues (Blues, Rock'n roll)
3. Soul (60's, funk, R & B, Rap)
4. Jazz (Swing, Fuusio, Foxtrot)
5. Latin (Bossa, Samba, Cha-cha)

Kaikki suoritukset merkitään oppilaan Eepos-portaaliin, josta voi seurata mitä oppilas on tehnyt ja sen, milloin jokin kokonaisuus tulee valmiiksi.

7.5. RYTMIMUSIIKIN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Rytmimusiikin syventävien opintojen tarkoituksena on jatkaa oman instrumentin opintoja, syventää osaamista musiikin hahmottamisessa sekä löytää oma syventymiskohde. Syventävät opinnot mahdollistavat oppilaan keskittymisen omiin mielenkiinnon kohteisiinsa. Syventävien opintojen kokonaislaajuus on 500 tuntia. Opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä opettajan, oppilaan ja apulaisrehtorin kanssa.

Syventävät opinnot sisältävät seuraavat opintokokonaisuudet:

Syventävät I 250 op: instrumenttitaidot 75, muha 75, yhteismusiikki 75, valinnaiset 25 op

Syventävät II 250 op: lopputyötä tukevat opinnot 125 op, lopputyö 125 op

Syventävät II-vaiheen opinnoissa oppilas voi keskittyä edelleen instrumenttitaitojen hiomiseen,

jolloin lopputyö on laajamuotoisen esiintymisen valmistaminen. Toinen vaihtoehto on keskittyä oppilaalle merkityksellisen ilmiön tai aiheen työstämiseen (esim. äänittäminen, tuotanto, sävellys, sanoitus, sovitus, musiikkiteknologia, modaalisuus, musiikkiteatteri, kansanmusiikki).

7.6. RYTMIMUSIIKIN ARVIOINTI

Rytmimusiikin perusopinnoissa oppilas saa sanallisen palautteen jokaisen viiden opintokokonaisuuden päätteeksi. Arviointiasteikko on 4-portainen:

erinomainen (E)

kiitettävä (K)

hyvä (H)

suoritettu (S)

Kriteerit ovat yhtenevät klassisten instrumenttien kanssa (ks. 9.4.). Jokaisen osa-alueen arviointi tulee näkymään erillisenä päättötodistuksessa.

Arviointilautakunnassa on vähintään oppilas, opettaja + 2 kollegaa.

Syventävien opintojen arviointi ja lautakunta ovat samat kuin klassisilla instrumenteilla. Arvioinnit tehtävät, kohteet ja kriteerit on selvitetty tarkemmin luvussa 9.

8. MUSIIKKITEATTERILINJA – MUSIIKKITEATTERILAULU PÄÄAINEENA

8.1. OPINTOJEN RAKENNE JA LAAJUUS

Taiteen perusopetuksen musiikin laaja oppimäärä jaetaan perus- ja syventäviin opintoihin. Opintojen laajuus perusopinnoissa on 800 opintopistettä (op), syventävissä 500 opintopistettä. Yksi opintopiste vastaa laskennallisesti 45 minuuttia.

Opinnot jakautuvat opintokokonaisuuksiin, joita on perusopinnoissa kolme. Kuhunkin opintokokonaisuuteen kuuluvat pääaineopinnot, yhteismusisointi ja musiikin hahmotusaineet. Syventäviin opintoihin kuuluu pääaineopinnot, yhteismusiikki, musiikin hahmotusaineet, valinnaiset opinnot sekä lopputyö.

PERUSOPINNOT 1

Pääaineopinnot

Ensemble

Musiikin hahmotusaineet

Yht. 250 op

PERUSOPINNOT 2

Pääaineopinnot

Ensemble

Musiikin hahmotusaineet

Valinnaiset opinnot

Yht. 250 op

PERUSOPINNOT 3

Pääaineopinnot

Ensemble

Musiikin hahmotusaineet

Valinnaiset opinnot

Yht. 300 op

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Pääaineopinnot

Ensemble

Musiikin hahmotusaineet

Valinnaiset opinnot

Lopputyö

Yht. 500 op

8.2. TAVOITTEET

Musiikkiteatterin opintojen tavoitteena on kehittää musiikkiteatterin tuntemusta sekä taitoja laulun, tanssin ja näyttämöilmaisun saralla. Ryhmäopetuksessa oppilaat muodostavat ensemblen, joka valmistaa noin kaksi esitystä vuodessa. Opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle siirtyvää. Musiikkiteatterin opintopolku tukee monimuotoista taidesuhdetta, ryhmätaitoja ja identiteetin kasvua sekä antaa pohjan elinikäiselle musiikin harrastamiselle ja valmiuksia hakeutua musiikkiteatterin ammattiopintoihin. Viikoittaisen laulutunnin lisäksi oppilas osallistuu ensemble- ja musiikin hahmotusaineiden opetukseen.

8.3. OSAAMISEN OSOITTAMINEN JA TASOLTA TOISELLE SIIRTYMINEN

Kullakin tasolla opiskellaan kaksi vuotta tai pidempään. Jokaiselle tasolle on määritelty osaamisalueet, jotka tasolta toiselle siirryttäessä tulee hallita. Osaamisen arvioinnin ja tasolta toiselle siirtymisen arvioivat opintojen opettajat yhdessä. Osaaminen osoitetaan ensemblen esiintymisissä, konserteissa sekä mahdollisissa muissa esiintymistilanteissa. Syventävien opintojen lopuksi oppilas suunnittelee ja toteuttaa oman konsertin, joka koostuu musiikkiteatterin eri osa-alueista. Vaihtoehtoiset toteutusmuodot ovat mahdollisia ja käsitellään tapauskohtaisesti, mm. rooli musikaalissa on erinomainen lopputyö.

8.4. PERUSOPINNOT 1

Omat laulutunnit pareittain tai yksilötunnit

Ryhmäopetus kahden opettajan johdolla vähintään 60 min/vko (ensemble)

Musiikin hahmotusaineet

8.4.1. TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

MUSIIKKITEATTERITUNTEMUS

Tutustutaan musiikkiteatteriin taidemuotona ja sen eri osa-alueisiin. Tutustutaan piirrettyihin elokuvaan, lapsille suunnattuihin ja lapsinäyttelijöitä sisältäviin musiikkielokuvaan ja musikaaleihin. Pyritään innostamaan ja rohkaisemaan oma-aloitteista musikaaleihin perehtymistä lukemalla, kuuntelemalla ja katselemalla.

LAULU

Opintojen aikana oppilas kokoaa oman 10 laulun ohjelmiston, joka pohjaa laulutunneilla laulettuihin ja esityksiä varten harjoiteltuihin kappaleisiin. Ohjelmisto koostuu erityyppisistä ja -tempoisista musikaali-, musiikkiteatteri-, musiikkielokuva- ja animaatiokappaleista.

Instrumenttitaidot

Oppilas tutustuu omaan ääneensä ja kehoonsa leikkien, kokeillen, innostuen. Haetaan luonnollista ja tervettä äänenkäyttötapaa sekä sävelpuhtautta. Harjoitellaan selkeää ja erottuvaa artikulaatiota.

Lauluilmaisu

Oppilas ymmärtää kuka laulaa, kenelle ja missä tilanteessa laulu tapahtuu. Oppilas ottaa selvää ja miettii miltä roolihenkilöstä tuntuu laulun aikana.

Ensemblelaulu

Oppilaat harjoittelevat yhdessä laulamista, yksinkertaista moniäänisyyttä sekä toisten kuuntelemista.

NÄYTTÄMÖILMAISU

Oppilas tutustuu näyttelijäntyön perusteisiin: läsnäolo, kuunteleminen, hyväksyntä ja reagointi.

Oppilas harjoittelee roolihahmon rakentamista: mieli ja emootiot ohjaavat toimintaa ja ilmaisua.

Oppilas harjoittelee pienten ja lyhyiden kohtausten rakentamista.

Työskentelytapoja ovat improvisaatio, valmis teksti tai ryhmän tuottama materiaali.

LIIKE/TANSSI

Oppilas tutustuu omaan kehoonsa erilaisten fyysisten harjoitteiden avulla. Oppilas harjoittelee yksinkertaisia koreografioita annetun mallin ja ohjauksen mukaan sekä tutustuu oman kehon liikekieleen ja -ratoihin pyrkien hakemaan tarvittaessa yhtenäistä liikeilmaisun tapaa. Oppilas harjoittelee tilan hahmottamista eli oman kehon suhdetta tilaan sekä muihin tilassa oleviin. Oppilas oppii myös tuottamaan omaa liikettä yksin tai ryhmässä sekä tutkimaan erilaisia liikelaatuja ja tapoja liikkua erilaisten pelien ja leikkien avulla.

MUSIIKIN HAHMOTUS

Oppilas osallistuu hahmotusaineiden tunneille.

Rytmiikkapaja tai vastaava sekä hahmotusaineiden taso 1.

8.5. PERUSOPINNOT 2

Laulutunti

Ryhmäopetus kahden opettajan johdolla vähintään 90 min/vko (ensemble)

Musiikin hahmotusaineet

TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

MUSIIKKITEATTERITUNTEMUS

Syvennetään musiikkiteatterin tuntemusta tutustuen esim. nuorisomusikaaleihin. Tarkastellaan yksittäisen roolihenkilön kehityskaarta musikaalin aikajanalla. Tutustutaan musiikkiteatterin eri ulottuvuuksiin sekä eri elementtien (musiikki, teksti, liikeilmiasu, puvustus ja lavastus) merkitykseen kokonaisuuden kannalta.

LAULU

Opintojen aikana oppilas kokoaa oman 15 laulun ohjelmiston, joka pohjaa laulutunneilla laulettuihin ja esityksiin harjoiteltuihin kappaleisiin. Ohjelmisto koostuu erityyppisistä ja -tempoisista musikaali- ja animaatiokappaleista.

Instrumenttitaidot

Oppilas syventää aiemmin oppimiaan taitoja ja tutustuu äänentuotto- ja hengityselimistöön sekä harjoittelee ilmanpaineen säätelyä ja tiivistä äänihuulisulkua eri korkeuksilla. Oppilas tutustuu tyylinmukaiseen äänenkäyttöön ja fraseeraukseen monipuolisen ohjelmiston kautta.

Lauluilmaisu

Oppilas harjoittelee omaksumaan ja ilmentämään esittämänsä hahmon olemusta erityisesti äänenkäytöllisesti, mutta myös kehon ja kasvojen ilmaisua hyödyntäen. Oppilas miettii ja pyrkii ilmaisemaan kappaleen tunnelmaa. Pyritään luomaan loogisesti etenevä musiikillinen ja ilmaisullinen kaari.

Ensemblelaulu

Harjoitellaan moniäänisyyttä, yhdenmukaista rytmikkaa ja fraseerausta. Harjoitellaan seuraamaan musiikin johtamista sekä seuraamaan annettuja esitysmerkintöjä.

NÄYTTÄMÖILMAISU

Oppilas syventää taitojaan näyttämöilmaisun perusteissa. Oppilas harjoittelee roolihahmon luomista kokonaisvaltaisesti hyödyntämällä ilmaisutaitojaan monipuolisesti.

Oppilas tutustuu syvemmin tekstin dramaturgiaan ja sen tulkintaan.

Työskentelytapoja ovat mm. improvisaatio sekä monologi- ja dialogitekstit.

TANSSI

Oppilas syventää omaa kehon tuntemustaan sekä pyrkii laajentamaan sen ilmaisuskaalaa. Pyritään päämäärätietoisesti lisäämään kehon liikkuvuutta, notkeutta, voimaa sekä koordinaatiota ja tasapainoa erilaisten perusliikkeiden ja koreografioiden avulla. Koreografiat ovat osa valittua kappaletta tai teosta, ja tukevat tyyllisesti tarinankerrontaa ja kokonaisuutta. Ryhmässä

harjoitellaan rohkean liikeilmaisun ja -kielen tuottamista, suhteessa tilaan ja muihin ihmisiin käyttäen apuna erilaisia improvisaatioharjoitteita.

MUSIIKIN HAHMOTUS

Hahmotusaineiden taso 2.

8.6. PERUSOPINNOT 3

Laulutunti

Ryhmäopetus kahden opettajan johdolla vähintään 2 x 90min /vko (ensemble)

Musiikin hahmotusaineet

TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

MUSIIKKITEATTERITUNTEMUS

Oppilas syventää musiikkiteatterin tuntemustaan sekä tutustuu sen alalajeihin, mm. suomalaiseen musiikkiteatteriin. Oppilas tutustuu alan terminologiaan sekä muihin musiikkiteatteriosaajan tarvitsemiin työkaluihin.

LAULU

Opintojen aikana oppilas kokoaa oman 20 laulun ohjelmiston, joka perustuu laulutunneilla laulettuihin ja esityksiin harjoiteltuihin kappaleisiin. Ohjelmisto voi painottua eri kategorioihin oppilaan kiinnostuksen mukaisesti, kuitenkin pääpainon ollessa näyttämömusiikissa.

Instrumenttitaidot

Oppilas harjoittelee erilaisia musiikkiteatterin äänenkäyttötapoja (legit, belt, twang ym.) ja ymmärtää niiden käyttötarkoituksia ja fysiologisia mekanismeja. Oppilas kehittää aiemmin oppimiaan taitoja ja harjoittelee erilaisten lauluteknisten asioiden hyödyntämistä musiikillisessa ilmaisussaan.

Lauluilmaisu

Oppilas laulaa monipuolista musikaaliohjelmistoa. Oppilas tutustuu suomalaisiin musiikkiteatteriesityksiin ja kappaleisiin.

Oppilas ymmärtää miltä roolihahmosta tuntuu ja miten hän reagoi tilanteeseen laulun aikana. Oppilas ymmärtää myös laulun kontekstin teoksessa sekä roolihenkilön kehityskaaren. Oppilas osaa itse miettiä, miten rakentaa kappaleen kohtauksen lavalle ja perustella omat näyttämölliset valintansa. Kiinnitetään erityistä huomiota kehonkieleen, kasvojen ilmaisuun sekä monipuoliseen äänenkäyttöön ja soundeihin.

Oppilas harjoittelee laulamaan itsenäisesti omaa stemmaansa. Eri osa-alueet (tanssi, näyttelemisen ja laulaminen) pyritään yhdistämään toisiinsa saumattomasti. Oppilas perehtyy tyylinmukaisen fraseerauksen ja yhtenäisen soinnin kehittämiseen.

NÄYTTÄMÖILMAISU

Oppilas syventää osaamistaan näyttelijäntyön perustaidoissa: läsnäolossa, kuuntelemisessa ja reagoimisessa.

Ryhmätyöskentelyn lisäksi oppilas kehittää yksilöllisiä taitojaan hahmon ja roolin rakentamisessa edelleen. Oppilas perehtyy draaman lukemisen ja analyysin perusteisiin voidakseen luoda ehjän ja uskottavan roolihahmon, jonka toiminnalla ja ajatuksilla on selkeä suunta ja tarkoitus.

Oppilas syventää improvisaatiotaitojaan sekä tutustuu eri näyttelijäntyön metodeihin.

Työskentelytapoja ovat monologi, dialogi, pidemmät kokonaisuudet, improvisaatio ja ryhmän tuottama materiaali.

TANSSI

Oppilaan kehon tasapainoisen linjauksen hakeminen, koordinaation ja tasapainon kehittäminen sekä voiman ja liikkuvuuden kasvattaminen jatkuu. Lisäksi oppilas omaksuu tanssin perusliikkeiden tunnistamisen, harjoittelun sekä yleisen tanssituntikäytännön tuntemisen. Tanssissa käytetty sanasto on tuttua. Oppilas pystyy tuottamaan liikettä. Oppilas tutustuu musiikkiteatterin eri tanssityyleihin ja tunnistaa niitä. Oppilas harjoittelee omien koreografioiden tekoa osana ilmaisua.

MUSIIKIN HAHMOTUS

Musiikin hahmotusaineet tasot 3 ja 4.

8.7. SYVENTÄVÄT OPINNOT

Laulutunti

Ryhmäopetus kahden opettajan johdolla 2 x 90 min/vko (ensemble)

Musiikin hahmotusaineet

TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

MUSIIKKITEATTERITUNTEMUS

Oppilas syventää erilaisten musiikkiteatterin lajien tuntemusta monipuolisesti omat mielenkiinnon kohteet huomioiden. Oppilas tutustuu monipuolisesti musikaalinäyttelijän työnkuvaan, musiikin ja

teatterin koulutusmahdollisuuksiin Suomessa ja ulkomailla sekä suomalaisen musiikkiteatteritarjontaan.

LAULU

Opintojen aikana oppilas kokoaa oman 20 laulun ohjelmiston, joka perustuu laulutunneilla laulettuihin ja esityksiin harjoiteltuihin kappaleisiin. Kappaleiden tulee olla haastavia ja moniulotteisia. Tavoitteena on tutustua musiikkiteatterin eri tyyliin monipuolisesti. Näyttämömusiikissa tulee olla "minä" esittäjänä, eli teemakappaleet ja ensemblenumerot eivät käy. Lisäksi musikaalikappaleet tulee valita eri aikakausilta. Ohjelmiston sisällössä kannattaa huomioida oma loppukonsertti syventävien opintojen päätteeksi.

Instrumenttitaidot

Oppilas kehittää edelleen aikaisemmin oppimiaan taitoja. Oppilas osaa hyödyntää aiemmin oppimiaan taitoja myös itsenäisesti ja kykenee luomaan instrumentilleen ja roolihahmolleen soveltuvan tavan tuottaa ääntä. Oppilas pyrkii ilmentämään monipuolisesti musiikillisin ja äänenkäytöllisin keinoin musiikin tyyliin ja roolihahmonsa sisäistä maailmaa luontevasti. Oppilas ymmärtää laajan analyysin merkityksen roolihahmon musiikillisessa ilmaisussa, ja osaa rakentaa kappaleisiin johdonmukaisen musiikillisen ja draamallisen kaaren. Oppilas ymmärtää, ettei näyttämöllistä ja musiikillista ilmaisua voi erottaa toisistaan, vaan ne muodostavat yhdessä kokonaisuuden, joka on esittäjän ja yleisön kannalta erityisen merkityksellinen.

Ensemblelaulu

Oppilas syventää aiemmin oppimiaan taitoja.

NÄYTTELIJÄNTYÖ

Oppilas harjoittelee pidempien improvisoitujen kokonaisuuksien luomista ryhmässä sekä hyödyntää improvisaatiota luontevasti ilmaisussaan. Oppilas oppii laulun ja musiikillisen ilmaisun hyödyntämistä näyttelijäntyön tukena. Oppilas osaa rakentaa rooliaan itsenäisesti ja syventää tulkintaansa tästä eri näkökulmien avulla.

TANSSI

Oppilas jatkaa taitojen kehittämistä ja syventämistä. Oppilas pystyy tuottamaan improvisoitua liikettä, sekä ennalta harjoiteltua ryhmässä tapahtuvaa yhtenäistä koreografiaa. Oppilas tunnistaa liikeilmaisun osana musiikkiteatteria ja kykenee tarkastelemaan tätä osa-aluetta analyttisesti. Oppilas pystyy tarvittaessa tuottamaan liikeilmaisua tukemaan esityskokonaisuutta. Oppilaan kehon tasapainoisen linjauksen hakeminen, koordinaation ja tasapainon kehittäminen sekä voiman ja liikkuvuuden kasvattaminen jatkuu. Lisäksi oppilas omaksuu tanssin perusliikkeiden tunnistamisen, harjoittelun sekä yleisen tanssituntikäytännön tuntemisen. Tanssissa käytetty sanasto on tuttua. Oppilas pystyy tuottamaan liikettä. Oppilas tutustuu

musiikkiteatterin eri tanssityyleihin ja tunnistaa niitä. Oppilas harjoittelee omien koreografioiden tekoa osana ilmaisua.

Oppilas tunnistaa omat vahvuutensa liikeilmaisussa ja on kykenevä omaan itsenäiseen harjoitteluun ja taiteelliseen työhön.

MUSIIKIN HAHMOTUS

Musiikin hahmotusaineet 5a ja 5b.

LOPPUTYÖ – OMA LAULUKONSERTTI

Musiikkiteatterin syventävien opintojen lopputyönä oppilas suunnittelee ja toteuttaa oman noin 30 minuutin mittaisen konsertin ja kokoaa portfolion prosessista. Esityksen pääpaino on laulussa, mutta sen tulee sisältää myös puhuttua tekstiä ja liikeilmaisua. Tarkoituksena on esitellä omia solistisia sekä ryhmätaitojaan monipuolisesti ja kattavasti, omaa taiteilijuuttaan unohtamatta. Lopputyö voi olla monimuotoinen ja sen toivotaan kuvastavan tekijänsä taiteellista minäkuva. Lopputyö tehdään yhteistyössä oman opettajan ja ensemble-opettajien kanssa.

8.8. ARVIOINTI

Arviointiin osallistuvat oma laulunopettaja sekä ensemble-opettajat, jotka antavat esiintymisistä joko suullista tai kirjallista palautetta. Tärkeä osa palautetta on sen saaminen myös muilta ensemblen jäseniltä. Samalla harjoitellaan rakentavan palautteen saamista ja antamista keskittyen onnistumisiin ja taitojen karttumisiin.

Perusopinnot 3 viimeisimmästä esiintymisestä sekä syventävien opintojen lopputyöstä oppilas saa palautteen oman opettajan lisäksi ensemblen opettajilta, toiselta laulunopettajalta sekä ulkopuoliselta näyttämötaiteen ammattilaisen arvioijalta.

8.8.1. ARVIOINNIN TEHTÄVÄ

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa.

Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

8.8.2. ARVIOINNIN KOHTEET

Musiikkiteatterin opintojen arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen (mm. liikeilmaisu, näyttämöilmaisu, musiikillinen ilmaisu)
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

8.8.3. ARVIOINTIASTEIKKO

Arviointi painottuu suulliseen ja kirjalliseen arviointiin.

Tasot 1 ja 2 arviointi: suoritettu/ ei suoritettu

Taso 3 (perusopintojen päättötodistus) ja syventävät opinnot (laajan oppimäärän päättötodistus) arvioinnissa käytetään seuraavaa sanallista asteikkoa

- erinomainen (E)
- kiitettävä (K)
- hyvä (H)
- suoritettu (S)

8.8.4. ARVIOINNIN KOONTI

PERUSTASO 1 JA 2

suoritettu/ ei suoritettu

suullinen tai kirjallinen

oma pääaineen opettaja, ensemblen opettajat

PERUSTASO 3 (PERUSOPINTOJEN PÄÄTTÖTODISTUS)

erinomainen (E)/ kiitettävä (K)/ hyvä (H)/ suoritettu(S)

suullinen ja kirjallinen

oma pääaineen opettaja, ensemblen opettajat, toinen laulunopettaja tai ulkopuolinen musiikkiteatterin ammattilainen

8. AIKUISTEN MUSIIKINOPETUS JA AVOIN OSASTO

8.1. AIKUISTEN MUSIIKINOPETUS

Aikuisten musiikin opetuksessa toimii aikuisosasto, jossa noudatetaan samoja musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä kuin lapsilla ja nuorillakin. Tavoitteellisiin perus- ja syventäviin opintoihin valitaan aikuisia harkinnan ja resurssien mukaan. Opiskeluaika on enimmillään 5 vuotta.

8.2. AVOIN OSASTO

Avoin osasto on tavoitteiltaan ja laajuudeltaan vapaa opiskelumuoto. Se soveltuu musiikkia harrastaville nuorille ja aikuisille. Avoimella osastolla voi aloittaa musiikinopinnot aikuisiällä myös ilman aiempia soitto- tai lauluopintoja.

9. OPPIMISEN ARVIOINTI

9.1. ARVIOINNIN TEHTÄVÄ

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa.

Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

9.2. ARVIOINNIN KOHTEET

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteet on määritelty instrumenttikohtaisesti

tavoitetauluissa. Palaute on suullista tai kirjallista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää. Perusopintoihin sisältyy lukuvuosittain opettajan ja oppilaan yhdessä tekemä tavoitteiden laadinta ja niiden toteutumisen arviointi.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan **taitojen syvenemistä** opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan ja opettajan yhdessä lopputyölle asettamat tavoitteet.

9.3. ARVIOINTIASTEIKKO

Arviointi painottuu suulliseen ja kirjalliseen arviointiin. Perus- ja syventävien opintojen **päättötodistuksissa** käytetään seuraavaa sanallista asteikkoa arvioitaessa oppilaan saavuttamaa osaamista asetettuihin tavoitteisiin nähden.

erinomainen (E)

kiitettävä (K)

hyvä (H)

suoritettu (S)

Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Perusopintojen päättötodistuksen arvosanat muodostuvat opintotason 4 opintomenestyksestä. Alkuopinnot (tasot 1–3) voivat kuitenkin vaikuttaa lopulliseen päättötodistuksen arviointiin korottavasti. Syventävien opintojen todistuksen arvosanoissa otetaan huomioon tasojen 5 ja 6 opinnot.

Opintokokonaisuuksien opiskelu ei ole sidoksissa lukukausiin, vaan niihin käytetään aikaa sen mukaan, että asetetut tavoitteet saavutetaan vähintään hyväksytysti ("suoritettu"). Suoritus on mahdollista uusida, jos oppilas haluaa parantaa hyväksytystä suorituksestaan saamaansa arviota. Jos kyseessä on arvioitu esitys, se tulee tehdä uudella ohjelmalla.

Tasoissa 1–3 oppilas saa arvion "suoritettu", tason 4 opintokokonaisuuksista annetaan arvio 4-portaisella sanallisella asteikolla.

9.4. ARVIOINTILAUTAKUNNAT JA -KRITERIT

Musiikin laajan oppimäärän arviointi Kotkan seudun musiikkiopistossa perustuu tässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin kriteereihin.

Arvioinnin suorittaa oppiainekohtaisissa tavoitteissa määritelty lautakunta. Siihen kuuluvat aina oppilas, opettaja sekä 1–3 kollegaa.

Tasot 1, 2 ja 3; oppilas, opettaja + 1 kollega

taso 4; oppilas opettaja + 2 kollegaa

taso 5; oppilas, opettaja + 3 kollegaa (mahdollisuuksien mukaan rehtori tai apulaisrehtori)

taso 6; oppilas, pääaineen opettaja + 2 kollegaa/asiantuntijaa + rehtori/apulaisrehtori

kirjallisen työn arviointi on määritelty erikseen kohdassa 9.5.

Seuraavassa selvitetään niitä perusteita, minkälaista osaamista asteikko tarkoittaa arvioinnin kohteiden osalta. Erinomaisen ja hyvän väliin jää arvosana **kiitettävä (K)**, joka tarkoittaa, että asetetut tavoitteet on saavutettu vähintään hyvien kriteerien mukaisesti, joiltain osin erinomaisesti. Kriteerit ovat apuna päättöarvioinneissa, *kursiivilla kirjatut* tavoitteet otetaan huomioon syventävien opintojen arvioinnissa muiden tavoitteiden lisäksi.

9.4.1. ESITTÄMINEN JA ILMAISEMINEN

(+ konserttivalmiudet, tekniikka, oppilaan vahvuudet)

tavoitteet saavutettu **erinomaisesti (E)**, kun oppilas

- kykenee musiikin tyylinmukaiseen ja luontevaan esitykseen
- tuo esiin omaa persoonaansa ja vahvuusalueitaan
- on omaksunut tekniikan, joka palvelee luontevasti haluttua musiikillista ilmaisua
- osallistuu opiston järjestämiin sekä muihin konsertteihin monipuolisesti ja esiintyy sekä yksin että ryhmän jäsenenä
- *kykenee vapautuneeseen ja musikaaliseen ilmaisuun dynamiikan, temponkäsittelyn ja fraseeraukseen osalta*

tavoitteet saavutettu **hyvin (H)**, kun oppilas

- hallitsee esiintymistilanteen sekä musiikillisen tyylin keskeisiä piirteitä
- on omaksunut tekniikan, joka pääosin tulee musiikillista ilmaisua
- osallistuu esiintyjänä opiston konsertteihin
- *kykenee ehjään esitykseen, jossa mukana dynamiikkaa, luontevaa rytminkäsittelyä ja fraseerausta*

tavoitteet **suoritettu (S)** hyväksytysti, kun oppilas

- kykenee musiikin nuottikuvan mukaiseen esittämiseen
- hallitsee tekniikan, joka mahdollistaa helpohkon ohjelmiston esittämisen
- osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan opiston konsertteihin yksin tai ryhmän jäsenenä, vähintään kerran lukuvuodessa

---

9.4.2. OPPIMAAN OPPIMINEN JA HARJOITTELU

(+ ergonomia, soittimen käsittely)

tavoitteet saavutettu **erinomaisesti (E)**, kun oppilas

- on tottunut harjoittelemaan säännöllisesti ja itsenäisesti
- osaa asettaa tavoitteita harjoittelulle ja pyrkii niitä kohti
- osaa arvioida oman omaksumiskykynsä ja asettaa tavoitteet sen mukaan
- pyrkii jatkuvasti tehostamaan harjoitteluaan ja oppimistaan
- suojelee kuuloaan, tavoittelee ergonomisesti hyviä harjoittelutapoja ja -asentoja
- käsittelee soitintaan huolellisesti, tietää miten soittimen kanssa tulee toimia
- *osaa tunnistaa itselleen parhaat tavat oppia uusia asioita ja osaa käyttää tätä tietämystään opinnoissaan*

tavoitteet saavutettu **hyvin (H)**, kun oppilas

- toimii useimmiten opettajan ohjeiden mukaan
- osaa kertoa, onko päässyt asetettuihin tavoitteisiin
- ymmärtää säännöllisen ja tehokkaan harjoittelun merkityksen
- tunnistaa ohjauksen avulla ergonomisesti hyviä harjoittelutapoja ja -asentoja, huomioi kuulonsuojelun merkityksen
- käsittelee soitintaan huolellisesti, toimii sen kanssa opettajan ohjeiden mukaan
- *on tottunut harjoittelemaan suhteellisen säännöllisesti ja itsenäisesti*

tavoitteet saavutettu **hyväksytysti (S)**, kun oppilas

- saa valmiiksi tavoitteena olleen kokonaisuuden
- tarvitsee opettajan tukea harjoitteluun
- tiedostaa oikeanlaisen harjoittelun hyödyt keholle ja kuuloaistin kuormittumisen riskin
- pääsee tavoitteisiinsa, vaikka ei aina suunnitellussa aikataulussa
- käsittelee soitintaan huolellisesti
- *harjoittelee, mutta kokee haasteelliseksi löytää omat oppimismetodinsa ja säännöllisen harjoittelurytmin*

9.4.3. KUUNTELEMINEN JA MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

(+ yhteissoitto, konserteissa käynti)

tavoitteet saavutettu **erinomaisesti (E)**, kun oppilas

- tunnistaa musiikillisiä ilmiöitä tarkasti kuulemansa ja nuottikuvan perusteella
- tunnistaa hyvin eri musiikkityylejä kuulemansa perusteella
- hahmottaa nuottikuvaa hyvin ja kykenee itsenäisesti toteuttamaan sitä (prima vista)
- pystyy kirjoittamaan kuulemaansa nuottikuvaksi

- osaa toistaa kuulemansa omalla soittimellaan tai laulaen
- yhteissoitossa osaa kuunnella muita ja reagoi kuulemaansa
- *osallistuu aktiivisesti konsertteihin kuulijana ja osaa arvioida kuulemaansa*

tavoitteet saavutettu **hyvin (H)**, kun oppilas

- tunnistaa musiikillisia ilmiöitä ja asioita kuulemansa ja nuottikuvan perusteella
- tunnistaa musiikkityylejä eri aikakausilta kuulemansa perusteella
- hahmottaa nuottikuvaa ja kykenee toteuttamaan sen suurimmalta osin (prima vista)
- osaa kirjoittaa kuulemaansa kohtalaisesti nuottikuvaksi
- osaa toistaa kuulemaansa kohtuullisesti omalla soittimellaan tai laulaen
- yhteissoitossa osaa kuunnella muita
- *osallistuu konsertteihin esiintyjänä sekä kuulijana*

tavoitteet saavutettu **hyväksytysti (S)**, kun oppilas

- pystyy erottamaan joitakin musiikillisia ilmiöitä kuulemastaan
- tunnistaa musiikkityylejä auttavasti
- hahmottaa nuottikuvaa osittain ja pystyy autettuna toteuttamaan sitä
- osaa autettuna kirjoittaa kuulemaansa nuottikuvaksi
- osaa toistaa kuulemaansa osittain
- yhteissoitossa suoriutuu omasta osuudestaan
- kuuntelee konsertit/matineat, joissa itse esiintyy, loppuun saakka

---

9.4.4. SÄVELTÄMINEN JA IMPROVISOINTI

(+ luovat taidot)

tavoitteet saavutettu **erinomaisesti (E)**, kun oppilas

- suhtautuu säveltämiseen ja improvisointiin luontaisena musiikin oppimiseen kuuluvana osana ja haluaa ilmaista itseään näillä keinoilla
- tekee omaa musiikkia tai improvisaatioita itselleen ominaisimmassa tyylilajissa
- osaa kirjoittaa muistiin omia musiikillisia ideoita itsenäisesti
- *sovittaa ja muuntelee osaamiaan kappaleita oma-aloitteisesti*
- *esittää omia improvisaatioita/ sävellyksiä yksin tai ryhmässä*

tavoitteet saavutettu **hyvin (H)**, kun oppilas

- suhtautuu säveltämiseen ja improvisointiin luontaisena musiikin oppimiseen kuuluvana osana

- kokeilee improvisointia/ muuntelua/ säveltämistä pienimuotoisesti opettajan avustuksella
- *sovittaa ja muuntelee osaamiaan kappaleita ohjatusti*

tavoitteet saavutettu **hyväksytysti (S)**, kun oppilas

- suhtautuu säveltämiseen ja improvisointiin luontaisena musiikin oppimiseen kuuluvana osana, vaikka ei koe sitä omaksi vahvuudekseen

9.5. SYVENTÄVIEN OPINTOJEN KIRJALLISEN LOPPUTYÖN ARVIOINTI

Osana syventäviä opintoja on lopputyö, joka perustuu oppilaan omaan kiinnostuksen kohteeseen. Sen painopisteitä voivat olla joko taiteellinen syventyminen omaan instrumenttiin, yhteismusiikki, tutustuminen yhteen aikakauteen, tyyliin tai säveltäjään sekä vapaa säestys. Aikakauteen, tyyliin tai säveltäjään tutustumisen vaihtoehtoon liittyy kirjallinen työ. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan ja opettajan yhdessä lopputyölle asettamat tavoitteet.

Kirjallisen työn muoto ja laajuus perustuvat opettajille annettuun yleiseen ohjeistukseen. Kirjallisen lopputyön arvioinnissa käytetään seuraavaa asteikkoa:

erinomainen (E)

kiitettävä (K)

hyvä (H)

suoritettu (S)

ARVIOINTIKRITEERIT

erinomainen

- Työ muodostaa ehyen kokonaisuuden ja osoittaa tekijältään musiikillista tietämystä ja perehtyneisyyttä aiheeseen. Aihetta on käsitelty laajasti ja monipuolisesti. Sisältö on looginen ja hyvällä kirjallisella taidolla tehty.

hyvä

- Työssä on hyvä idea ja se tuo esiin tekijän perehtymisen aiheeseen. Käsitteily on melko suppeaa ja yksipuolista, mutta osoittaa tekijän osaamisen. Ulkoasu on selkeä ja siisti.

suoritettu

- työ sisältää tavoitteena olleet osa-alueet, mutta sisältö on yksipuolinen ja osittain puutteellinen. Työ ei tuo esiin tekijän omaa musiikillista pohdintaa.

Erinomaisen ja hyvän väliin jää arvosana **kiitettävä (K)**, joka tarkoittaa, että asetetut tavoitteet on saavutettu vähintään hyvien kriteerien mukaisesti, joiltain osin erinomaisesti.

Kirjallisen työn arvioivat oppilas, opettaja ja aiheeseen perehtynyt asiantuntijakollega.

9.6. TODISTUKSEN SISÄLTÖ

Oppilaalle annetaan pyydettyä todistus suoritetuista opinnoista perus- ja syventävien opintojen päätteeksi. Todistus sisältää seuraavat tiedot:

- koulutuksen järjestäjä
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika ja pääaine
- arvosana-asteikot
- sanallinen arvio asteikolla **erinomainen, kiitettävä, hyvä, suoritettu** oppilaan opintomenestyksestä seuraavissa opintotavoitteissa:
  - esittäminen ja ilmaiseminen (=perusopinnoissa TASO 4, syventävissä opinnoissa TASO 5 arvosana)
  - oppimaan oppiminen ja harjoittelu (pääaineen opettajan arvio)
  - musiikin hahmottaminen ja kuunteleminen (pääaineen ja musiikin hahmotusaineiden opettajien arvio)
  - säveltäminen ja improvisointi (pääaineen opettajan arvio, suoritettu ”sanallinen arvio” osana opintoja)
- syventävissä opinnoissa lopputyön nimi/aihe ja arvio (=TASO 6 arvio)
- koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima

Todistuksen liitteenä annetaan opintorekisteriote, josta käy ilmi oppilaan suorittamat opinnot.

9.7. AIKAISEMPIEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Jos oppilas on hankkinut tietoja ja taitoja muissa musiikkioppilaitoksissa tai itsenäisesti, ja ne vastaavat Kotkan seudun musiikkiopiston opintokokonaisuuksien sisältöjä, ne voidaan hyväksi lukea osaksi opintoja. Taitojen todennuksen tekee arviointilautakunta, joka kootaan kyseisen opintokokonaisuuden tarpeen mukaan.

10. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppilaalle voidaan tehdä henkilökohtainen opetussuunnitelma, mikäli hän omien lähtökohtiensa vuoksi (esim. sairaus, vamma, oppimisvaikeus) ei kykene opiskelemaan yleisen opetussuunnitelman mukaisesti. Tämä suunnitelma laaditaan yhdessä oppilaan, huoltajan, apulaisrehtorin ja opettajan kanssa. Henkilökohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskelu-aika, opintojen toteuttamistapa, arviointi ja mahdolliset tukitoimet. Oppilaalta edellytetään kuitenkin kykyä ottaa vastaan ja hyötyä tarjolla olevasta opetuksesta.

11. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Musiikkileikkikouluun otetaan oppilaita ilmoittautumisjärjestyksessä niin kauan kuin ryhmissä on tilaa. Etusijalla ovat jatkavat oppilaat. Ilmoittautuminen on sähköisesti Eepos-oppilasjärjestelmässä.

Valmennusoppilaaksi haetaan sähköisesti Eepos-oppilasjärjestelmässä. Laulajilta edellytetään laulunäytettä.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opintoihin ilmoittaudutaan sähköisesti Eepos-oppilasjärjestelmässä. Mahdollisuus perusopintojen oppilaspaikkaan on oppilailla, jotka asuvat musiikkiopiston toiminta-alueella, eli seuraavissa kunnissa: Kotka, Pyhtää, Hamina, Virolahti, Miehikkälä. Oppilaaksi ottamiseen vaikuttivat soitinkohtainen ilmoittautumisjärjestys, asuinkunta, käytävissä olevat resurssit sekä ilmoittautumislomakkeessa esitetyt kysymykset, joiden perusteella arvioidaan oppilaan soveltuvuutta. Laulajilta edellytetään laulunäytettä.

Avoimelle osastolle haetaan sähköisesti Eepos-oppilasjärjestelmässä. Opinnot voi aloittaa, kun opettaja löytyy.

12. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Musiikkiopistossa toimii vanhempainyhdistyksiä eri soitinryhmien ja erityisesti orkesterien toiminnan tukena. Vanhempainyhdistysten avustuksella järjestetään oppilaille matkoja, retkiä ja mestarikursseja sekä tuetaan mm. musiikkileireille osallistumista. Tietoa vanhempainyhdistyksistä voi kysyä omalta opettajalta.

Musiikkiopisto tekee aktiivisesti yhteistyötä alueen muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Näitä ovat mm. Kymi Sinfonietta, Kotkan kaupunginteatteri, seurakunnat, kirjastot, Lasten kulttuurikeskus, Vellamo, Kotka Jazz, Meripäivät ja Haminan Tattoo.

13. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Musiikkiopistossa toteutetaan jatkuvaa sisäistä itsearviointia. Säännöllisin väliajoin tehdään palautekyselyjä oppilaille, huoltajille sekä yhteistyökumppaneille. Tavoitteena on opetuksen ja muun toiminnan jatkuva kehittäminen.

